

Pohádky, příběhy i kuriozity

Další várka **knih spojených s Brnem** přibližuje město samotné, historii jeho okolí i významné osobnosti, které v něm tvořily.

Jana Soukupová
spolupracovnice
MF DNES

Dozvědět se nové skutečnosti, zasnít se, najít poučení, ohlédnout se do minulosti nebo obdivovat originální umělce mohou čtenáři nových knih, které pojednávají o největším městě jižní Moravy a jeho obyvatelích.

Výběr brněnských „špeků“

Těžko ve výběru knih z Brna a o Brně, potažmo jihu Moravy, začít jinak než už druhým souborem 100+25 brněnských kuriozit, absurdit a zajímavostí. Tak zní titul knihy dvou „rozhlasáků“ Miloše Šenkýře a Tomáše Kremra, kteří loni vydali první takovou knížku nazvanou velmi podobně. Jen těch zajímavostí tam bylo „jen“ 100+24, patrně kvůli lepšímu pamatováku, v jakém roce jejich úspěšná publikace „úsměvných, poučných, pitoreskních i roztomilých a třeba i inspirativních brněnských příběhů“ vyšla.

Těžko z té letošní vybrat, „špeků“ je v ní opět opravdu hodně. Čtenáři se dozví mnohá neznámá fakta o brněnských sochách, jejich přesunech, osudech, autorech či předobrazech, velká kapitola je věnována zajímavostem z brněnské dopravy. Nepříliš známé skutečnosti popisuje část o brněnských osobnostech, která pojednává například o „naší“ nositelce Nobelovy ceny, přibližně na je i ne zrovna vzorná péče města o památníky spojené s jeho čelními postavami.

Poměrně rozsáhlá je i kapitola o zdejších nedávných politických skandálech, také brněnská gastro-

nomie je zde přiblížena vcelku netradičně a nakonec je přidána ještě kapitola o „úspěších a bizarnostech na druhou“ včetně toho, co se za rok od vydání prvního dílu kuriozit změnilo. Kde to bylo možné, jsou doplněny historické i současné fotografie. Knihu na dobrém papíře a se slušnou grafickou úpravou vydal opět Radioservis s Českým rozhlasem Brno.

Poutavé příběhy ze Sudet

O zařazení knihy Sudety: Ztracený ráj, která zahrnuje povídky desítky předních současných českých spisovatelek a spisovatelů o nenávratně proměněných Sudetech, do brněnského výběru rozhodly především dvě z autorek Kateřina Tučková a Petra Dvořáková. Obě zvolily pro možná vůbec nejzajímavější kapitoly z celého souboru jih Moravy – Dvořáková příhraniční Znojmo, tehdy ještě bez překážek propojené s rakouským územím, a Tučková příběh propojující historii se současností na místě Novomlýnskou nádrží zaplavené původní obce Mušov neboli Muschau. Knihu navíc vydal brněnský Host a velmi sličně ilustroval Jaromír Švejdík neboli Jaromír 99.

Příběhy se zde nacházejí rozličné. Co se těch jihomoravských týče, u Dvořákové jde o případ nesmírně kuriózní a u Tučkové skutečně drtivý. U obou se na konci rozsáhlých povídek nachází pointa, kterou není vhodné prozradit. Co však popsat a ocenit lze, je cenná historická předmluva Martina Gromana a Michala Stehlíka, známých z podcastu Přepište dějiny. Kniha slaví mezi čtenáři za nedlouhou dobu od vydání značný úspěch, k němuž přispěly jistě i zmíněné jihomoravské příspěvky.

Jiří Netík – Dotečky snění Nakladatelství Books & Pipes vydalo výpravnou publikaci o univerzálním umělci, který je spojený také s Brnem. Cena: 850 Kč

Oslava umění řezbáře a sochaře

Opravdu velevýpravnou publikaci Jiří Netík – Dotečky snění, na které se nešetřilo rozměry, skvělým papírem či dobrým tiskem, vydalo řezbář a sochař, ale také hudebníkovi spojenému s Brnem a jihočeskými Slavonicemi nakladatelství Books & Pipes. Kniha se soustředí na velkoformátové fotografie především vizuálně dobře rozpoznatelných Netíkových dřevořezeb, z nichž jsou zvláště známe sakrální motivy a betlémy, ale také bronzových soch či obrazů. Nechybějí ani záběry Netíkova ateliéru včetně jej samotného při práci.

Textově jde o pestrý směr výroků různých osobností, kurátorů i přátel o tomto umělci, knihu doplňují také záznamy rozhovorů s Netíkem z brněnského či slavonického ateliéru, případně jeho vzpomínky na začátky ve výtvarné i hudební sféře i četné události uměleckého a osobního života. Knihu uzavírá Netíkův vlastní životopis rozčleněný do kapitol podle důležitosti díla či událostí vnímaných tak autorem. Nechybí ani účtyhodný soupis výstav od roku 1983 dodnes. Cizojazyčný sumář je též poměrně rozsáhlý a v angličtině se zde nachází i osobní vzkazy jeho přátel.

Pohádky z hromadné dopravy

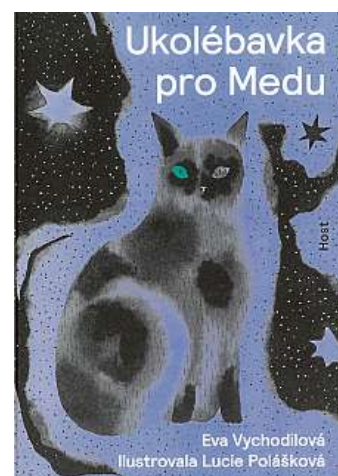
Málokdy se povede vydat dětskou knížku, která je tak inspirovaná Brnem a jeho hromadnou dopravou jako ta O namyšlené šalince s podtitulem „a další pohádky z brněnské MHD“. Napsala ji matka tří dětí a bývalá „rozhlasáčka“ z Radia Proglas Terezie Breindlová a s četnými, velmi srozumitelnými ilustracemi Martiny Slábové vydalo nakladatelství Edika. Od startovní pohádky o na-

foukané supernové tramvaji, v Brně tedy šalince, již její pýcha pochopitelně vytrstá a která se pak ráda i s pokorou nechá poučit svými staršími kolegyněmi ve vozovně, končí vlastně všechny příběhy – o šalince, která se bála tmy, trolejbusu, co chtěl závodit, či o vzteklem autobusu – nápravou nepravosti i morálním poučením.

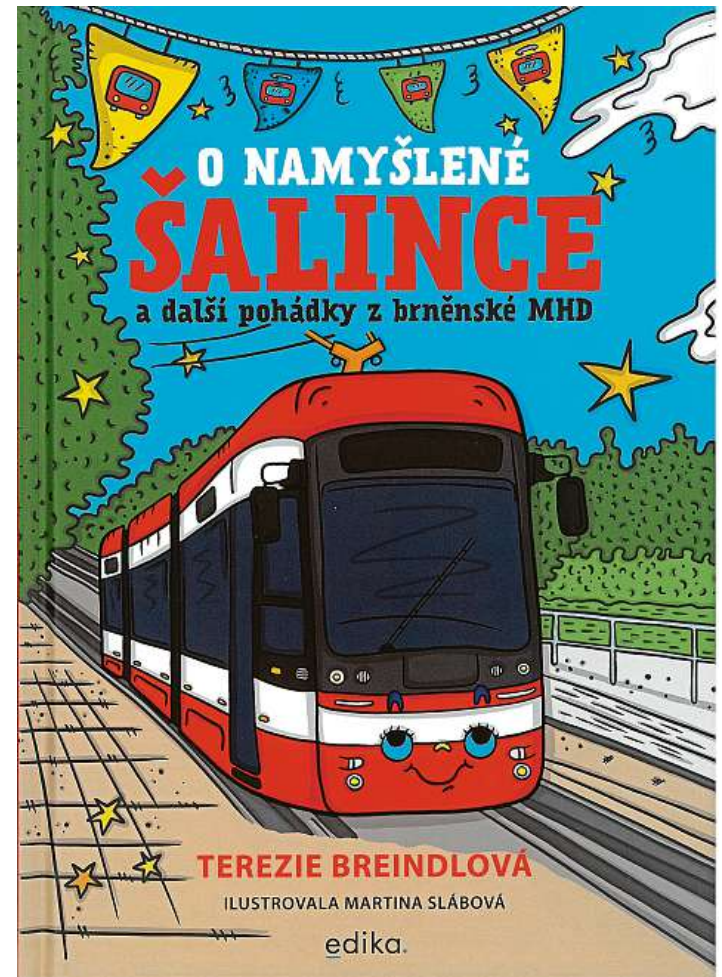
Tento výchovný aspekt však nejde čtenářům nijak proti srsti, protože vyprávění jsou milá a navíc určená dětem předškolního a mladšího školního věku. Půvab knihy pro brněnského čtenáře zvyšují naprosto konkrétní trasy a zastávky, aktuální čísla spojů i typy vozů známé ze zdejší hromadné dopravy, což na konci každé pohádky doplňují QR kódy či souřadnice míst a tras, kde se daný příběh odehrává. Takže když namyšlená šalinka Osmička bez zastavení projede zastávkou Geislerova směrem k Lišni, až se batole, které tu chtělo s maminkou vystoupit, rozpláče, Brňan je zkrátka dokonale doma.

Mezi šikanou a snem

Další kniha pro dětského čtenáře Ukolébavka pro Medu vyšla u brněnského nakladatelství Host. Jde o příběh určený ideálně pro zhruba desetileté dívky, který napsala novinářka, editorka, ale také spisovatelka a především matka tří dětí Eva Vychodilová. Dívka Meda ze sociálně znevýhodněné rodiny si ve škole prochází docela drsnou šikanou, ale její osud se pak díky zvláštnímu poloduchařskému zážitku překlápá až do snové historie, v níž jí dávno zesnulý učitel hudby umožňuje realizovat zálibu v hraní na různé hudební nástroje. I tyto nadreálné zážitky jsou přitom nahlíženy zcela reálně očima dnešní uvěřitelné školačky,

Ukolébavka pro Medu Příběh určený pro zhruba desetileté školačky napsala Eva Vychodilová a vydalo nakladatelství Host. Cena: 390 Kč

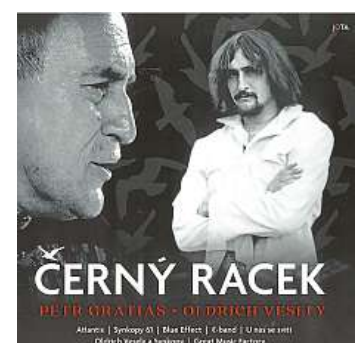
O namyšlené šalince Sérii pohádek z brněnské MHD napsala Terezie Breindlová, ilustrovala Martina Slábová a vydalo nakladatelství Edika. Cena: 249 Kč

která není žádný svatoušek. Události kolem sebe však nakonec pojímá vždy velice spravedlivě.

K zajímavostem knížky patří na vnitřní straně pevné vazby otištěný QR kód s „Mediným playlistem“, totiž hudebními skladbami, o kterých je v knize řeč a které si přes chytrý telefon může čtenář načíst i poslechnout. Graficky pozoruhodné jsou Mediny sny podnícené touto hudbou, které v takových chvílích přecházejí do fialových a jakoby dětskou rukou psaných stránek. Ilustrace Lucie Poláškové jsou ovšem možná pro dnešní děti snové až moc.

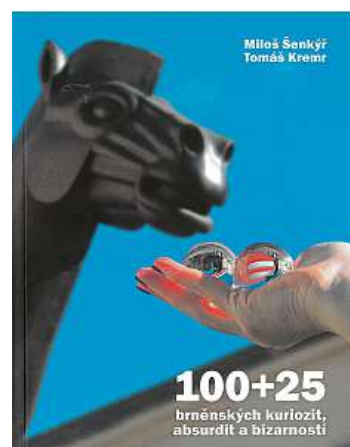
Vzpomínky na hudebníka

Kniha Černý racek o osobnosti hudebníka a skladatele Oldřicha Veselého od Petra Gratiase vyšla už v roce 2009 v brněnském nakladatelství Vakát. Nyní ji brněnská Jota vydala znovu v rozšířené podobě, lepší úpravě i s novými textovými příspěvky, znovu však nazvanou podle slavné písně s Veselého hudbou. Nesmírně pracovitý muzikant a skladatel, jenž po revoluci založil na brněnských Baštách nahrávací studio a vytvořil řadu skladeb pro divadelní či televizní inscenace nebo příležitosti typu ohňostrojového festivalu Ignis Brunensis, totiž v roce 2018 zemřel, takže celková reminiscence jeho činnosti se mohla uzavřít až v této knižní podobě.

Černý racek Druhé rozšířené vydání vzpomínkové publikace o brněnském hudebníkovi Oldřichu Veselém s mnoha texty jeho samotného i přátel vydala Jota. Cena: 648 Kč

Čtenáři tak mohou znovu i díky textům samotného hudebníka či jeho přátel procházet turbulentním životaběhem nepřehlédnutelné osobnosti spojené především s kapelami Atlantis, Synkopy 61, Blue Effect, €-band, U nás se svítí, Oldřich Veselý a Synkopy či Great Music Factory. A to včetně fotografií od muzikantova dětství až po zřejmě úplně poslední snímek po onkologické operaci, na němž Veselému sedí na klíně už několikáté vnouče. Z nového vydání knihy je velmi cenný i příspěvek hudebníkovy staršího syna Petra Veselého, který na konec života svého otce autenticky vzpomíná.

100+25 brněnských kuriozit, absurdit a zajímavostí Druhý díl nejruznějších pozoruhodností o Brně vydali Miloš Šenkýř a Tomáš Kremr v Radioservisu. Cena: 276 Kč

Sudety: Ztracený ráj V desítky Hostem vydaných příběhů o Sudetech od různých autorů se vyjímají i dva jihomoravské od Kateřiny Tučkové a Petry Dvořákové. Cena: 499 Kč